

EUROPSKI NADZORNIK ZAŠTITE PODATAKA

Sažetak Mišljenja Europskog nadzornika za zaštitu podataka o zaštitnim mjerama i odstupanjima iz članka 89. Opće uredbe o zaštiti podataka u kontekstu prijedloga Uredbe o integriranoj statistici na razini poljoprivrednih gospodarstava

(Cjeloviti tekst ovog Mišljenja dostupan je na engleskom, francuskom i njemačkom jeziku na internetskim stranicama Europskog nadzornika za zaštitu podataka www.edps.europa.eu)

(2018/C 14/06)

Nacrt Uredbe o integriranoj statistici na razini poljoprivrednih gospodarstava, koji je predložila Europska komisija nakon savjetovanja s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka, sam po sebi ne povlači mnogo pitanja o zaštiti podataka. Međutim, izmjene i dopune predložene tijekom rasprava u Vijeću potaknule su nova pitanja kojih u početku nije bilo u prijedlogu Komisije. Konkretno, kad bi se te izmjene i dopune unijele u konačni tekst, nacrt Uredbe postao bi prvi zakonodavni instrument EU-a kojim bi se omogućilo odstupanje od prava pristupa, ispravka te od prava na ograničenje i prava prigovora na obradu osobnih podataka u statističke svrhe u skladu s člankom 89. Opće uredbe o zaštiti podataka. Stoga Europski nadzornik za zaštitu podataka iskazuje zadovoljstvo zbog toga što mu se Vijeće obratilo za savjet u pogledu tog novog razvoja događaja, čime je Europskom nadzorniku za zaštitu podataka omogućeno da donese Mišljenje u toj fazi postupka.

Naglasak je Mišljenja na provjeri nužnosti odstupanja u skladu s člankom 89. Opće uredbe o zaštiti podataka tumačenom u skladu s Poveljom. Europski nadzornik za zaštitu podataka naglašava konkretno da su prava pristupa i ispravka utvrđena u članku 8. stavku 2. same Povelje te se smatraju temeljnim sastavnica prava na zaštitu osobnih podataka. Nijedno odstupanje od tih prava ne smije premašivati ono što je izrazito nužno za ostvarenje njegova cilja te mora ispunjavati visoke standarde utvrđene u članku 52. stavku 1. Povelje Europske unije o temeljnim pravima i članku 89. Opće uredbe o zaštiti podataka.

Osim isticanja potrebe za temeljitom procjenom nužnosti, u Mišljenju se ističe i potreba za što većim smanjenjem opsega bilo kakvih ograničenja te se u njemu raspravlja o vrsti potrebnih mjera zaštite. U Mišljenju se raspravlja i o članku 11. Opće uredbe o zaštiti podataka koji bi eventualno mogao pomoći u rješavanju određenih problema u nacionalnim zavodima za statistiku koje navodi Vijeće, bez potrebe za bilo kakvim odstupanjima u skladu s člankom 89. Opće uredbe o zaštiti podataka. Konkretno, u skladu s člankom 11., u slučajevima kad voditelj obrade može dokazati da nije u mogućnosti identificirati ispitanika, prava ispitanika iz članaka 15. do 20. ne bi se primjenjivala.

U skladu s prethodno navedenim, Europski nadzornik za zaštitu podataka preporučuje da Vijeće ponovno procijeni nužnost predloženih odstupanja uzimajući u obzir standard utvrđen u članku 89. Opće uredbe o zaštiti podataka tumačenom u skladu s Poveljom. Ako zakonodavac EU-a ne može dodatno obrazložiti potrebu za takvim odstupanjima i suziti područje primjene odredbi, Europski nadzornik za zaštitu podataka preporučuje da se, umjesto toga, razmotri u kojoj mjeri članak 11. Opće uredbe o zaštiti podataka može pomoći pri rješavanju razloga za opravdanu zabrinutost u nacionalnim zavodima za statistiku. To može biti relevantno u fazama obrade podataka kada su ključevi kojima se pojedinci povezuju sa skupom podataka o njima već obrisani, a poduzete su druge tehničke i organizacijske mjere kako bi se osiguralo da zavodi za statistiku ni bilo koja druga strana ne mogu više ponovno identificirati pojedince.

Europski nadzornik za zaštitu podataka međutim naglašava da se u početnom razdoblju koje je često nužno za izradu statistike, tijekom kojega se pojedince mora moći izravno ili neizravno identificirati, nastave primjenjivati opća pravila utvrđena u Općoj uredbi o zaštiti podataka. Činjenica da uspostava tehničkih i organizacijskih mjera za omogućivanje pristupa i ostalih prava pojedincima može zahtijevati financijske i ljudske resurse sama po sebi nije valjano obrazloženje za odstupanje od prava pojedinaca u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka. To se odnosi na sva prava ispitanika u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka i posebno je ključno za prava pristupa i ispravka koja su izričito zahtijevaju u skladu s Poveljom, a čine osnovne sastavnice temeljnog prava na zaštitu osobnih podataka.

1. UVOD I KONTEKST

Europska komisija („Komisija”) donijela je 9. prosinca 2016. Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o integriranoj statistici na razini poljoprivrednih gospodarstava i stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 1166/2008 i (EU) br. 1337/2011 („Prijedlog”) ⁽¹⁾. Cilj je Prijedloga uspostaviti dosljedan, fleksibilan i međusobno povezan sustav statistike na razini poljoprivrednih gospodarstava te pružiti zakonodavni okvir za program istraživanja poljoprivrednih gospodarstava koji će početi popisom poljoprivrednih gospodarstava koji će se provesti 2020.

U nacrtu same Uredbe, koji je predložila Europska komisija nakon savjetovanja s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka, istaknuto je samo nekoliko pitanja o zaštiti podataka i ona se na odgovarajući način obrađuju u Prijedlogu. Europski nadzornik za zaštitu podataka zadovoljan je što je Komisija zatražila njegov savjet prije donošenja Prijedloga i što su njegovi neslužbeni komentari uzeti u obzir. Konkretno, on podupire upućivanja u uvodnoj izjavi 16. na mjero-davno zakonodavstvo o zaštiti podataka, tj. na Direktivu 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ i odredbe koje se odnose na njezinu provedbu na nacionalnoj razini te na Uredbu (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾, ovisno o slučaju. Podupire i upućivanje u uvodnoj izjavi 26. na činjenicu da je provedeno savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka. Budući da Prijedlog, objavljen 9. prosinca 2016., nije potaknuo nikakva značajna otvorena pitanja o zaštiti podataka, Europski nadzornik za zaštitu podataka odlučio je u toj fazi da neće izdati službeno Mišljenje.

Međutim, određene izmjene o kojima se raspravljalo u okviru pregovora u Vijeću Europske unije („Vijeće”) tijekom zakonodavnog postupka potaknule su nova pitanja koja u početku nisu postojala u Prijedlogu Komisije. Kad bi se te izmjene unijele u konačni tekst, nacrt Uredbe postao bi prvi instrument EU-a koji bi izričito omogućivao odstupanje od prava pristupa i ispravka, kao i od prava ograničavanja i prava prigovora u skladu s člankom 89. Opće uredbe o zaštiti podataka.

Taj važni novi element opravdava Mišljenje Europskog nadzornika za zaštitu podataka u ovoj fazi postupka. Europski nadzornik za zaštitu podataka iskazuje zadovoljstvo zbog toga što mu se Vijeće odlučilo obratiti za savjet u pogledu tog novog razvoja događaja i 26. rujna 2017. izričito zatražilo od Europskog nadzornika za zaštitu podataka da ispita te izmjene predložene u okviru pregovora u Vijeću ⁽⁴⁾.

Svrha je ovog Mišljenja pružiti konkretne preporuke u pogledu nacrtu Uredbe koje su usmjerene na izmjena nacrtu o kojima Vijeće raspravlja. U odjeljku 2. ovo je Mišljenje usmjereno na raspravu i pomoć u procjeni pitanja zadovoljavaju li predložena odstupanja provjeru nužnosti odstupanja u statističke svrhe u skladu s člankom 89. Opće uredbe o zaštiti podataka i u skladu s člankom 52. stavkom 1. Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”). Osim toga, u odjeljku 3. Europski nadzornik za zaštitu podataka pruža preporuke u pogledu predloženih odredbi o mjerama zaštite.

4. ZAKLJUČCI

Kad bi se predložene izmjene i dopune unijele u konačni tekst, nacrt Uredbe postao bi prvi zakonodavni instrument EU-a kojim bi se omogućilo odstupanje od prava pristupa, ispravka te od prava na ograničenje i prava prigovora na obradu osobnih podataka u statističke svrhe u skladu s člankom 89. Opće uredbe o zaštiti podataka. S obzirom na novost i važnost te teme, Europski nadzornik za zaštitu podataka podržava i cijeni savjetovanje s Vijećem i njegovu zabrinutost za utjecaj koji bi ovaj Prijedlog mogao imati na zaštitu osobnih podataka.

- Europski nadzornik za zaštitu podataka preporučuje da Vijeće ponovno procijeni nužnost predloženih odstupanja uzimajući obzir standard utvrđen u članku 89. Opće uredbe o zaštiti podataka tumačenom u skladu s Poveljom.
- Ako zakonodavac EU-a ne može dodatno obrazložiti potrebu za takvim odstupanjima i suziti područje primjene odredbi, Europski nadzornik za zaštitu podataka preporučuje da se, umjesto toga, razmotri u kojoj mjeri članak 11. Opće uredbe o zaštiti podataka može pomoći pri rješavanju opravdanih razloga za zabrinutost u nacionalnim zavodima za statistiku. Konkretno, to može biti relevantno u fazama obrade podataka kada su ključevi kojima se pojedinci povezuju sa skupom podataka o njima već obrisani, a poduzete su druge tehničke i organizacijske mjere kako bi se osiguralo da zavodi za statistiku ni bilo koja druga strana ne mogu više ponovno identificirati pojedince.

⁽¹⁾ COM(2016) 786 final – 2016/0389 (COD).

⁽²⁾ Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.).

⁽³⁾ Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).

⁽⁴⁾ Vidjeti Bilješku Predsjedništva izaslanstvima o „uvodnoj izjavi 16.a u članku 12.a u tekstu Predsjedništva (zaštita podataka)” (ref. br. 12351/17) od 21. rujna 2017. u Bruxellesu. Taj je dokument i javno dostupan u registru Vijeća na <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12351-2017-INIT/en/pdf>.

Bude li nužnost konkretnih odstupanja opravdana u kasnijoj fazi, Europski nadzornik za zaštitu podataka nudi sljedeće dodatne preporuke u pogledu članka 12.a koji se odnosi na uvjete i mjere zaštite:

- Europski nadzornik za zaštitu podataka podržava jasnu izjavu da se osobni podaci ne smiju upotrebljavati za poduzimanje mjera ili donošenje odluke u pogledu konkretnog ispitanika.
- Europski nadzornik za zaštitu podataka podržava i odredbu kojom se nalaže da se osobni podaci smiju upotrebljavati isključivo u statističke svrhe.
- Europski nadzornik za zaštitu podataka preporučuje da se tekst revidira kako bi jasno predviđao da je obrada podataka podložna pseudonimizaciji i (a ne ili) drugim odgovarajućim mjerama zaštite u skladu s člankom 89. stavkom 1.

Bruxelles 20. studenoga 2017.

Giovanni BUTTARELLI

Europski nadzornik za zaštitu podataka
